

protestantov, 180 milijonov muhamedanov, 7 $\frac{1}{2}$ milijona židov, 150 milijonov bramanov, 450 milijonov budajstov, 130 milijonov drugovercev in brezvercev.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V drugi seji dne 8. januarija t. l. naznani dež. glavar, da bo na podlagi zakona z dne 1. januarija 1895., po katerem se mora v namen revizije zemljiščno-davčnega katastra za vsako deželo postaviti posebna komisija, treba deželnemu zboru izvoliti to komisijo, obstoječo iz 8 članov in ravno toliko namestnikov. — Poslanec Povše in tovariši stavijo sledeči samostalni predlog: Visoki deželni zbor naj sklene: Dež. odboru se naroča; a) sestaviti poljudno spisano kajžico, razpravljajočo o reviziji zemljiščno-davčnega katastra, ki se ima letos vršiti, v kateri naj se županstva pouče o načinu, po katerem se ima revizija izvršiti in kako imajo zemljiščni posestniki pravico do pritožb, oziroma do zahtev, da se vsaj najhujše krivice o cenitvi odpravijo; b) poizvedovati potem županstev o previsokih, krivičnih vpenitvah, na podlagi katerih so vpenitveni tarifi previsoko določeni; c) pozvedovati, koliko se je pašnikov po pomoti ali vedoma, ker je na njih tu in tam stalo kako drevo ali grmovje, vpisalo za gojzd, da se po § 13. revizijskega zakona take parcele zopet vpišejo v prejšnjo kulturo; d) vse te poizvedbe z vsemi nabranimi podatki imajo se izročiti v porabo deželni komisiji za revizijo katastra. V formalnem oziru naj se ta predlog izroči v posvetovanje in poročanje upravnemu odseku.

Poslanec dr. Tavčar in tovariši stavijo nastopni samostojni predlog: Slavni deželni zbor naj na podlagi člena 19. deželnega reda sklene: Z ozirom na volilno reformo, koju hoče vlada izvesti, izreka se deželni zbor te vojvodine za vpeljavo splošne direktne volilne pravice, če bi se pa leta za sedaj doseči ne mogla, zahteva se vpeljavo splošne volilne pravice v skupinah kmetskih občin, mest in trgov, istotako zahteva se vpeljavo direktne volitve v prvi skupini, toda le pod pogojem, da se volitev ne vrši v oddaljenih centrih, nego po posameznih občinah. Dalje se izreka deželni zbor, da je delavcem dovoliti volilno pravico, vendar pa naj se število mandatov kmetskih občin, ki so od nekaj v zastopstvu prikrajšane, pomnoži za isto število, katero se prizna zastopnikom delavcev. Glede na to, da kranjska trgovinska zbornica nima posebnega zastopnika v državnem zboru, kakor jih imajo celo manjše trgovinske zbornice, zahteva se, da se omenjeni zbornici prizna posebni zastopnik ter da se sploh izvrši pravična uredba volilnih okrajev. Odločno pa se deželni zbor izlavlja proti pomnoženju volilnih skupin in proti temu, da bi se novi, delavskemu stanu ne pripadajoči volilci z delavci vred združili v novo volilno skupino. — Oba predloga prideta v razpravo v prihodnji seji.

Na poročilo poslanca Kluna v imenu finančnega odseka se odobrila računski zaključka normalno-šolskega zaklada in učiteljskega penzijskega zaklada za l. 1893., ter potrdi proračun poslednjega zaklada za l. 1895. Na predlog finančnega odseka se dovolijo pokojnine oziroma miloščine: Umirovljeni učitelj Janez Debelak obdrži sedanjo penzijo 600 gld.; učiteljski vdovi M. Ferlan se dovoli na tri leta penzija po 100 gld.; učiteljski vdovi Kalin se podaljša miloščina 150 gld. na tri leta; za dva otroka umrlega učitelja Lavrenčiča se dovoli letna podpora po 30 gld., umirovljenemu učitelju Kalingerju se zviša penzija na 600 gld., učiteljski vdovi Ana Jug se dovoli za tri leta miloščina po 50 gld.

Poslanec Luckmann poroča imenom finančnega odseka o računskem zaključku deželne prisilne delavnice za l. 1893. Računski zaključek se odobri. Prošnja paznikove vdove Blažek za miloščino se ne vsliši.

Na poročilo poslanca Kluna imenom finančnega odseka odobre se računski zaključki ustanovnih zakladov za l. 1893 in potrdi proračuni teh zakladov za l. 1895. Vodstvu Liechtenhurmove dekliške šole darovali se 50 gld. za napravo knjig.

Poslanec Hribar poroča imenom finančnega odseka o računskem zaključku deželno kulturnega zaklada za l. 1893. Zaključek se odobri in potrdi proračun za l. 1895. Društvu v varstvo vinarstva se dovoli 50 gld. podpore.

Isti poslanec poroča o vlogi mestnega magistrata v Ljubljani glede prispevka za premestitev botaničnega vrta pod tivolski grad. Poročevalec po daljšem utemeljevanji prošnje predlaga imenom finančnega odseka prispevek 500 gld. Poslanec baron Schwegel povdarja važnost botaničnega vrta in predlaga kot prispevek 1000 gld. Ko so govorili še dež. predsed. baron Hein, posl. Grasselli in posl. Stegnar, se sprejme predlog posl. barona Schwegla. Posl. Višnikar poroča imenom finančnega odseka o računskem zaključku deželne kmetijske šole na Grmu za l. 1893. Poročevalec graja nejasnost zaključka, priporoča pa odobritev njegovo. Poslanec Lenarčič predlaga, da naj se računski zaključek vrne deželnemu odboru, da ga na novo in bolj jasno sestavi. Predlog Lenarčičev zbornica odkloni in potrdi zaključek. Posl. Žitnik poroča imenom finančnega odseka o prošnji občine Brezovica v kamniškem okraju za odpis posojila 300 gld. za zgradbo šole pri Sv. Trojici. Prošnja se odstopi deželnemu odboru v rešitev.

Prihodnja seja je danes.

— **Osobne vesti.** Načelnik postaje drž. železnice v Podnartu gosp. Josip Pleteršnik pride kot načelnik postaje v Kranj. — Predsednik okrožnega sodišča v Celji, gospod dr. Gertscher je imenovan višjim državnim pravdnikom v Trstu. — Deželnega sodišča svetnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu gosp. dr. Andrej Vojska je dobil povodom umirovljenja naslov in značaj svetnika deželnega nadsodišča.

— **Sankcija.** Presvetli cesar je potrdil sklep deželnega zbora kranjskega, storjenega v prvi seji sedanjega zasedanja glede začasnega pobiranja deželnih priklad.

— **Za šolo šolskih sester v Velikovcu** so darovali: Rodoljubi iz št. vidske okolice pod Ljubljano 72 kron, in sicer v gostilni „pri Tonetu“ 40 kron, pri g. dr. Repiču 24 kron, pri gg. Korbarju in Ložaku v Zatičini 7 kron in rodoljub g. J. Hočevnar iz Muljove 1 krono; vrli Ljubljanski bogoslovci 35 kron; delavna „Narodna čitalnica“ v Kostanjevici 10 kron, nabranih pri občnem zboru; prič g. dr. J. Svetina, profesor višje gimnazije, 10 kron, kot odkupnino od novoletnih voščil; vojaška kurata vč. gg. A. Jaklič in Rade Marzedovšek po 10 kron; č. g. Peter Švegelj, kapelan v Koprivi 10 kron; vč. g. župnik J. Vrbovnik 4 krone, kot odkupnino novoletnih voščil in g. L. Knific, vpokojeni nadučitelj v Škofji Loki, 4 krone. Iskrena hvala darovalcem. Živili na sledniki!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** so od 10. dec. do 20. dec. 1894 l. darovali: Vzledno-vzorno delavna šentjakobsko-trnovska ženska podružnica dohodek veselice dne 16. septembra in občnega zbora dne 18. nov. v znesku 430 gld. in sicer 100 gld. kot V. pokroviteljino za zastopnico t. č. denarničarice namestnico gđe. Marijo Trtnikovo, 100 gld. kot VI. pokroviteljino za zastopnika t. č. predsednika pevskega društva „Ljubljane“, 100 gld. kot dar za Velikovsko šolo in 50 gld. kot prvo polovico pokroviteljine delavk tobačne tovarne. Vedno živahno delavna ženska podružnica v Ajdovščini nam je poslala 127 gld. in sicer 77 gld. letnine in 50 gld. kot prvo polovico pokroviteljine. Ta lepa svota nabrana v kljub občutljive nesreče — požara tvornice — v tej vrli narodni okolici, je sad nesebičnega, požrtvovalnega delovanja č. načelnštva, zlasti gg. Marije Lokarjeve in Leopoldine Kersnik-Rottove, ki se ne strašite ne dela, ne truda. Dalje sta nam poslala: G. A. Hu-

dovernik, notar v Kostanjevici, 20 kron, ki so jih darovali narodnjaki pri g. Jentlnu v Mariboru in g. Janko Vavken iz Celja 20 kron, volilo rajnega Janeza Kuković iz Šent Jurija ob južni železnico. Družbi sv. Cirila in Metoda si želimo takih podružnic kot ste šentjakobsko-trnovska ženska in ona v Ajdovščini, podružnicam pa želimo takega delovanja, kot je kažete omenjeni hčerki glavne družbe. To je naša želja, naše voščilo ob novem letu. Bog povrni vsem darovalcem!

— **Nove nabiralne pušice** za družbo sv. Cirila in Metoda je dal napraviti družbin odbor. Pušice nosijo napis: „Mal' položi dar — domu na oltar“ in „Sv. Ciril in Metod — čuvajta verni naš rod“. Prva taka pušica je delovala pri občnem zboru „Ljublj. Sokola“, dne 5. jan. t. l. in nabralo se je vanjo 28 kron. Rodoljubi in narodna društva, ko dobite te pušice nabirajte marljivo z njimi darove za našo prekornostno šolsko družbo.

— **Dve posojilnici** osnovali sta se pred kratkim v Cirknici. Prvo je ustanovila narodna stranka, drugo konservativna. Ista je tudi v Ilirski Bistrici. Mi prav dvomimo, da bi bili v omenjenih krajih potrebni po dve posojilnici, zaradi tega trdimo, da je omenjene posojilnice rodilo zgolj strankarstvo, ne pa skrb za narodno blagostanje. Zares daleč je že prišlo nasprotstvo mej obema strankama na Kranjskem, niti na gospodarskem polju nočeta več skupno delovati. Gospoda malo več prizanesljivosti in krščan ke ljubezni bi ne škodilo! Sicer pa le v miru more ljudstvo gospodarski napredovati in s tem, da se razdvaja se mu ne pripomore do blagostanja tudi s takimi umetno napravljenimi posojilnicami ne. Torej v miru in edinstvu je prvi pogoj za blagostanje.

— **S škandalom** začel je isterski deželni zbor svoje zborovanje. Ko je v prvi seji vladni zastopnik spregovoril tudi nekaj hrvatskih besed, so italijanski poslanci ugovarjali in mrmrajoč odšli iz dvorane, galerija je kričala in žvižgala. Seja se je morala zaključiti, ker ni bila več sklepčna.

— **Dne 27. in 28. decembra 1894. leta** bile so na tukajšni podkovski šoli skušnje za kovače brez šole in učence pred izpraševalno komisijo, načeluje tej komisiji vodja podkovske šole dr. vit. Bleiweis-Trsteniški, člana in izpraševalca pa sta c. kr. okrajni živinozdravnik Folakowsky in učitelj Šlegel. Dne 27. prišlo je k skušnji 20 kovačev, in sicer 16 kovačev prvokrat, 4 ponavljali so skušnjo, ker so vlani pri skušnji propali. Od teh 20 kovačev prestalo je skušnjo se zadostnim vspehom 15, 4 so propali in morajo po uteku enega leta ponavljati skušnjo, eden kovač je pa v drugič propal in mora obiskovati šolo, ako hoče še nadalje izvrševati kovaški obrt. Od teh 20 kovačev bilo je 9 iz Kranjske, 6 iz Štajarske, 2 Korošca, 2 Goričana, 1 Primorec. — Dne 28. dec. delali so skušnjo učenci podkovske šole. Bilo jih je sedem, ker je eden učenec, Jožef Debevc iz Toplice, okraja litijskega, med tečajem zaradi bolezni zapustil šolo. Vsi učenci bili so iz Kranjskega, vsi imeli so podpore. 6 učencev delalo je skušnjo iz podkovstva in mesogledstva, eden pa le iz podkovstva, ker ni znal dosti brati in pisati in torej ni sposoben za mesogleda. Učenci Grčar Josip iz Toplice pri Litiji, Per Ivan iz Sinjgorice, okraja ljubljanskega in Semec Jožef iz Sajovice, okraja postojnskega so dobili iz podkovstva red „prav dobro“, učenci Alič Janez iz Strahomera, okraja ljubljanskega, Demžar Tomaž iz Železnikov, okraja krajnskega, Žagar Jurij iz Vinice, okraja črnomaljskega in Žumer Janez iz Dolenjevasi, okraja krajnskega red „dobro“. Iz mesogledstva pa vsi, razun Janeza Aliča, ki se ni podvrgel skušnji, red „dobro“.

— **Zadušili so se** dne 23. decembra m. l. v razborški župniji pri Zidanem mostu trije otroci, od katerih je bil najstarejši star 9 let. Oče in mati šla sta zvečer k sosedu v goste, otroke pa sta spravila v postelj in zakurila peč. Ko se čez 5 ur vrneta, najdeta vse tri otroke mrtve. Pri peči so se vžgale cunje in dim je zadušil otroke.

— **Nesreči.** Nadinžener drž. železnic g. Ant. Valle se je v namen nadziranja peljal minole dni na malem železniškem vozičku iz Trsta v Pulj. Pri Buzetu je na nekem cestnem prehodu trčil voziček ob neki po cesti prišedši voz. Nadinženerja je vrglo raz voziček, ki je na to preko njega drdral. G. Valle je tako močno poškodovan, da se celo na njegovem ozdravljenju dvomi. — Pri Čušperku na Dolenjski železnici je vlak na cestnem prehodu trčil ob voz težko z deskami naložen in tega zdrobil. V voz so bili vpreženi 4 konji, ki so se v trenotku, ko sta voza skup trčnila, odtrgali. Nezgode sta baje kriva hlapca, ki sta voz spremljala in bila pijana. Voz in konji so last gospe Lavričeve iz Čušperka.

— **Pri drsanji ponesrečila** je na novega leta dan Sletna Frančiška Malnarič iz Movrenevasi v črnomaljskem okraju. Drsula se je na sanjках po neki strmini, pa zaneslo jo je v potok Krupo, kjer je utonila.

— **Sneg** zapal je te dni tako na debelo, kakor ne vsako zimo. Povprečna višina snežene odeje je 70 cm. Vsled tega je promet posebno na železnicah močno oviran. Tudi iz drugih krajev se čuje o velikem snegu in tudi o raznih nesrečah, ki so jih napravili snežni plazovi.

— **Ponesrečil** je v Jelovci pri vlačeni hlovov kajžar A. Pfeifer, p. d. Maticelj iz Selc v škofjeloškem okraju. Odvrnil je prekmalu sanjke in zagnalo ga je v edno drevo in poškodovalo tako, da je tekom $\frac{1}{4}$ ure umrl. Nesrečnež je bil šele 28 let star, oženjen in oče dveh otrok.

— **Zaznamek** dne 2. januarja 1895. l. izžrebanih obveznic 4 % deželnega kranjskega posojila, kateri glavinski zneski se bodo 1. julija 1895. l. v imenski vrednosti izplačali: á 10.000 gld.: št. 49; á 5.000 gld.: št. 12; á 1000 gld., št. 26, 258, 279, 426, 441, 481, 556, 615, 757, 802; 985, 996, 1018, 1083, 1102, 1191, 1316, 1351, 1381, 1409, 1502, 1511, 1718, 1720, 1860, 1917, 1951, 2038, 2187; á 100 gld.: št. 86, 92, 115, 145, 184, 226, 261, 276, 281, 301, 352, 365, 373, 377, 399, 402, 435, 524, 588, 622, 624, 663, 699, 794, 834, 846, 910, 919, 933, 954, 1084, 1113, 1165, 1233, 1264, 1273, 1276, 1277, 1289, 1312, 1325, 1330, 1419, 1455, 1479, 1486, 1502, 1515, 1555, 1574, 1599, 1655, 1727, 1756, 1781, 1840, 1868, 1913, 1918, 1987, 1996, 2000, 2003, 2021, 2032, 2037, 2115, 2182, 2195, 2239, 2304, 2309, 2323, 2344, 2383, 2391, 2398, 2513, 2566, 2568, 2602, 2657, 2731, 2759, 2856, 2869, 2874, 2903, 2918, 2934, 2983. Navedene obveznice, izžrebane z glavinskimi zneski v imenski vrednosti, bode kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala omenjenega dne, držaje se dotičnih veljavnih predpisov. Dalje se še omenja, da se bodo izžrebane obveznice, kakor tudi kuponi 3 mesece pred zapadlim rokom izplačevale proti 4 % in eskomptni pristojbini.

Anarhisti.

V Milanu je dne 3. t. m. bila končana velika pravda proti anarhistom na podlagi novega anarhističnega zakona. 38 zatožencev je obsojenih, da se jim odkaže bivališče na otoku Sardiniji. Obravnava se je vršila jako površno, ker po zakonu ni treba krivde dokazati, temveč že zadošča, da je kdo sumljiv anarhizma.

Ko se je razglasila razsodba, je mej poslušalci nastal velik krik. Klicali so: „Živela anarhija! Smrt sleparjem, smrt Crispiju!“ Policija in vojaki morali so izprazniti dvorano. Demonstracije so se pa nadaljevale na cesti. Konjica je ljudij razganjala. Več ljudij so poškodovali, mnogo razsajačev pa zaprli.